

PENSIONSPLICY

Antagandebeslut: Kommunfullmäktige 2005-02-24, § 4
Uppdaterad Kommunfullmäktige 2009-04-23, § 24
Reviderad, kommunfullmäktige, 2012-06-14, § 41

Giltighet: Tillsviare

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
INLEDNING	4
ALLMÄNT	4
UPPDATERING.....	4
BESLUTSORDNING	4
PENSION TILL ANSTÄLLDA	5
OFÖRÄNDRAD PENSIONSGRUNDANDE LÖN	5
SÄRSKILD AVTALSPENSION	5
UTBETALNING AV AVGÅNGSVEDERLAG	7
LÖNEVÄXLING TILL PENSION	7
PENSION TILL VERKSAMHETSCHEFER ELLER MOTSVARANDE	9
ALTERNATIV KAP-KL	9
OFÖRÄNDRAD PENSIONSGRUNDANDE LÖN FÖR VERKSAMHETSCHEFER	10
PENSION TILL FÖRTROENDEVALDA	11
FÖRTROENDEVALDA PÅ HELTID OCH DELTID	11
FRITIDSPOLITIKER	11
TRYGGANDE AV KOMMUNENS PENSIONSÅTAGANDE	12
PENSIONSINFORMATION TILL ANSTÄLLDA	13
PENSIONSavgång	13

Sammanfattning

Pension till anställda

- Äldre anställda har möjlighet att minska sin arbetstid med bibehållen pensionsgrundande lön.
- Särskild avtalspension på heltid eller deltid kan beviljas efter individuell prövning om det finns synnerliga skäl.
- Anställda har möjlighet att löneväxla till pensionsförsäkring via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag.

Pension till verksamhetschefer och motsvarande

- Verksamhetschefer och motsvarande har möjlighet att välja alternativ KAP-KL.

Pension till förtroendevalda

- Förtroendevalda på heltid och deltid om minst 40 procent omfattas av PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda). Förvärvsinkomster upp till två prisbasbelopp per år undantas från samordning.
- Fritidspolitiker erhåller skälig ersättning för förlorad tjänstepension. Ersättningen utgörs av en avgift på 4,5 procent av utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst. Avgiften betalas till en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB.

Tryggande av pensionsförmåner

- Kommunen tryggar avgiftsbestämd ålderspension, alternativ KAP-KL samt pensionsersättning till fritidspolitiker genom individuell försäkring. Löpande inbetalning av premie.
- Kommunen tryggar förmånsbestämd ålderspension och efterlevandepension genom försäkring. Löpande inbetalning av premie.
- Kommunen tryggar särskild avtalspension och pensionsförmåner enligt PBF genom beskattningsrätten. Pensionsförmånerna skuldförs i sin helhet i samband med beviljad pension.
- Kommunen tryggar intjänad pension före 1998 genom beskattningsrätten. Pensionsåtagandet redovisas som en ansvarsförbindelse. De år kommunen har ekonomiska förutsättningar till det, kan delar av åtagandet tryggas genom försäkring och betalas med engångspremie.

Beslutsordning

- Kommunstyrelsen är högsta ansvariga organ i pensionsfrågor, samt pensionsmyndighet för förtroendevalda.
- Kommunstyrelsen beslutar i individuella pensionsfrågor av särskild karaktär.
- Personalutskottet beslutar om pensionsförmåner utanför gängse ramar vid rekrytering.
- Personalchefen beslutar i normala pensionsfall.

Pensionsinformation till anställda

- Kommunen erbjuder vartannat år muntlig pensionsinformation i grupp för samtliga anställda.

Inledning

Allmänt

Bakgrund

Intresset för pensionsfrågor har ökat på senare år. Anledningen är bland annat de individuella valmöjligheter som införts inom såväl det allmänna pensionssystemet som KAP-KL och andra tjänstepensionssystem.

Andra bidragande faktorer är den utvidgade möjligheten till alternativa pensionslösningar inom tjänstepensionsområdet, liksom möjligheten att använda tjänstepension som instrument i samband med personalavveckling.

Syfte

Pensionsavtalet KAP-KL innehåller ett flertal möjligheter till lokala beslut. I kommunens strävan att vara en attraktiv arbetsgivare och därmed skapa fortsatt goda möjligheter att rekrytera och behålla anställda, är det viktigt med långsiktiga och tydliga riktlinjer för pensionsrelaterade frågor.

Pensionspolicyn beskriver på ett samlat sätt kommunens åtaganden i pensionshänseende gentemot anställda och förtroendevalda. Den beskriver också hur pensionsinstrumentet kan användas i personalpolitiskt syfte i kommunen.

Uppdatering

Pensionspolicyn ska ses över vart tredje år och om behov finns uppdateras. Däremellan ska uppdatering ske då det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal med påverkan på pensionsområdet.

Beslutsordning

Kommunstyrelsen är kommunens högsta ansvariga pensionsorgan och beslutar i övergripande och principiella pensionsfrågor. Kommunstyrelsen är också pensionsmyndighet för förtroendevalda.

Kommunstyrelsen beslutar i individuella pensionsfrågor av särskild karaktär.

Personalutskottet beslutar om pensionsförmåner utanför gängse ramar vid rekrytering.

Personalchefen beslutar i normala pensionsfall.

Pension till anställda

Oförändrad pensionsgrundande lön

I syfte att öka förutsättningarna för äldre anställda att arbeta till 65 år eller längre, har kommunen beslutat om möjlighet till arbetstidsförkortning med oförändrad pensionsgrundande lön.

Möjligheten gäller äldre anställda som genom tjänstledighet eller permanent omreglering av anställningen, tillåts minska sin arbetstid enligt nedanstående riktlinjer. Arbetstidsminskningen ska inte påverka tjänstepensionen. Pensionsgrundande lön ska även fortsättningsvis vara lönen före arbetstidsminskningen.

Möjligheten till oförändrad pensionsgrundande lön vid deltidsarbete omfattar samtliga tillsvidareanställda efter ansökan.

Den anställde ska så långt det är möjligt bibehålla tidigare arbetsuppgifter, men i mindre omfattning. Om verksamheten kräver det kan den anställde behöva få en ny deltidsanställning med nya arbetsuppgifter och ny lön.

Riktlinjer

- Möjligheten gäller tillsvidareanställda.
- Den anställdes arbetstid efter minskningen ska vara minst 50 procent av heltid, med tanke på möjligheten att planera arbetet inom verksamheten.
- Arbetstidsminskningen kan ske tidigast från och med den månad den anställde fyller 61 år.
- Den anställde ska ha minst 10 års sammanhängande anställningstid i kommunen i omedelbar anslutning till arbetstidsminskningen.

Den enligt ovan fastställda pensionsgrundande lönen efter arbetstidsminskningen, ska värdesäkras årligen med individens faktiska löneutveckling.

Arbetstidsminskningen kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, sjukersättning och ersättning från avtalsförsäkringarna eftersom den kontanta lönen blir lägre. Kommunen ska informera om detta.

Särskild avtalspension

Särskild avtalspension på heltid

Med särskild avtalspension avses pension före 65 år. Pensionen kan vid behov användas som avgångspension efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och den anställde.

Särskild avtalspension ska användas med stor återhållsamhet och restriktivitet på grund av kostnaden. Pensionen kan användas då det finns synnerliga skäl och beviljas efter individuell prövning. Beslut fattas i varje enskilt fall av kommunens personalorgan. Särskild avtalspension ska beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt KAP-KLs regler. Pensionsnivån är fastställd till nedanstående procentsatser.

Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget		
	0 – 7,5 inkomstbasbelopp	7,5 - 20 inkomstbasbelopp	20 – 30 inkomstbasbelopp
- 1946	73,50	62,50	31,25
1947	73,50	62,14	31,07
1948	73,50	61,79	30,89
1949	73,50	61,43	30,71
1950	73,50	61,07	30,54
1951	73,50	60,71	30,36
1952	73,50	60,36	30,18
1953	73,50	60,00	30,00
1954	73,50	59,64	29,82
1955	73,50	59,29	29,64
1956	73,50	58,93	29,46
1957	73,50	58,57	29,29
1958	73,50	58,21	29,11
1959	73,50	57,86	28,93
1960	73,50	57,50	28,75
1961	73,50	57,14	28,57
1962	73,50	56,79	28,39
1963	73,50	56,43	28,21
1964	73,50	56,07	28,04
1965	73,50	55,71	27,86
1966	73,50	55,36	27,68
1967 -	73,50	55,00	27,50

Hel särskild avtalspension betalas ut från den överenskomna avgångstidpunkten och längst till 65 år. Kommunen ska fortsätta att betala pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension under den tid som särskild avtalspension betalas ut. Avgiften beräknas på det pensionsunderlag som fastställts för den särskilda avtalspensionen, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret. Pensionsgrundande tid för förmånsbestämd ålderspension ska i förekommande fall fortsätta att tillgodoräknas och rätten till efterlevandepension ska bibehållas oförändrad under tid med särskild avtalspension.

Förvärvsinkomst upp till ett prisbasbelopp per år undantas från samordning med särskild avtalspension. Förvärvsinkomst över ett prisbasbelopp ska samordnas på så sätt att avtalspensionen minskas med 73,5 procent av den överstigande delen av inkomsten.

Kommunen ska inte kompensera den anställde för bortfall av avgifter till den allmänna pensionen under tid med särskild avtalspension. Däremot ska man informera om att särskild avtalspension kan komma att påverka den allmänna pensionen.

Särskild avtalspension på deltid

Som ett alternativ till hel särskild avtalspension kan överenskommelse istället träffas om särskild avtalspension på deltid. En förutsättning är då att arbetstagaren är kvar i anställning men att arbetstiden minskas.

Särskild avtalspension på deltid ska användas med stor restriktivitet och återhållsamhet på grund av kostnaden. Den kan övervägas då det finns synnerliga skäl och beviljas

efter individuell prövning. Beslut fattas i varje enskilt fall av kommunens personalorgan. Den anställdes arbetstid efter minskningen ska vara minst 50 procent av heltid, med tanke på möjligheten att planera arbetet inom verksamheten.

Pensionen beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt KAP-KLs regler. Pensionsnivån är fastställd till nedanstående procentsatser.

<i>Pensionsunderlag uttryckt i inkomstbasbelopp</i>	<i>Pensionsnivå</i>
0 – 7,5	60 %
7,5 – 20	55 %
20 – 30	27,5 %

Pensionen betalas ut i en omfattning som motsvarar arbetstidsbortfallet. Utbetalning sker från den överenskomna omregleringstidpunkten och som längst till 67 år.

Kommunen ska fortsätta att betala pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension, grundad på pensionsunderlaget före arbetstidsbortfallet. Pensionsunderlaget räknas upp med förändringen av inkomstbasbeloppet på samma sätt som vid hel särskild avtalspension. Pensionsgrundande tid för en eventuell förmånsbestämd ålderspension ska fortsätta att tillgodoräknas. Efterlevandepensionsskyddet ska behållas oförändrat under den tid partiell särskild avtalspension betalas ut.

Förvärvsinkomst från annat arbete än från deltidsanställningen i kommunen ska samordnas med avtalspensionen. Förvärvsinkomst som för ett kalenderår understiger ett prisbasbelopp multiplicerat med graden av arbetstidsminskning, undantas dock från samordning. Förvärvsinkomst som överstiger denna gräns ska samordnas på samma sätt som gäller för hel särskild avtalspension.

Arbetstidsminskningen kan komma att påverka allmän pension, sjukpenning, ersättning från avtalsförsäkringar med mera. Kommunen ska informera om detta.

Utbetalning av avgångsvederlag

Om arbetsgivaren och den anställda träffar överenskommelse om avveckling med avgångsvederlag, ska det finnas möjlighet att istället för kontant utbetalning få hela eller delar av vederlaget inbetalt till en tjänstepensionsförsäkring. Inbetalningen sker i form av en engångspremie till en genast eller senare börjande tjänstepensionsförsäkring.

Kommunen ska ha ett kostnadsneutralt synsätt varvid premien till tjänstepensionsförsäkringen ska räknas upp med skillnaden mellan sociala avgifter och särskild löneskatt.

Löneväxling till pension

I syfte att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare och därmed möjligheten att rekrytera och behålla kompetenta medarbetare, ger kommunen möjlighet för tillsvidareanställda att pensionsspara via arbetsgivaren.

Löneväxlingen sker genom att den anställda varje månad avstår ett överenskommet belopp av sin bruttolön. Beloppet betalas till en tjänstepensionsförsäkring.

Kostnadsneutralitet

Löneväxlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen. I syfte att uppnå kostnadsneutralitet tillgodoräknas därför den som löneväxlar ett tilläggsbelopp på för närvarande 6 procent. Tilläggsbeloppets storlek ska ses över och fastställas inför varje årsskifte eftersom det grundar sig på storleken på arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt och avgifterna till avtalsförsäkringarna.

Tilläggsbeloppet betalas tillsammans med det överenskomna löneväxlingsbeloppet till en tjänstepensionsförsäkring. *Exempel:* För en anställd som har ett överenskommet bruttolöneavdrag på 1 000 kronor, betalas 1 060 kronor till tjänstepensionsförsäkringen.

Syftet att uppnå kostnadsneutralitet innebär att löneväxlingen inte ska påverka den anställdes ordinarie tjänstepension. Bruttolönen före växling ska därför även fortsättningsvis vara pensionsgrundande för tjänstepensionen.

Bruttolönen före växling ska även ligga till grund för framtida lönerevisioner samt för beräkning av lönerelaterade tillägg och avdrag, exempelvis semesterlönstillägg och sjukavdrag.

Eget val

Lägsta belopp att växla är 500 kronor per månad. Maximalt får 20 procent av bruttolönen per månad växlas.

Den anställda väljer själv om beloppet ska sparas i traditionell försäkring eller fondförsäkring och om försäkringen ska tecknas med återbetalningsskydd. Återbetalningsskydd innebär att pensionskapitalet betalas till familjen som en månadsvis pension om den anställda avlider.

Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

Löneväxling vid sjukdom och ledighet

Löneväxling görs endast de månader det finns lön att dra det överenskomna beloppet från. Om det inte går att verkställa bruttolöneavdraget, till exempel vid sjukdom, föräldraledighet eller tjänstledighet, görs ett tillfälligt uppehåll i löneväxlingen. Löneväxlingen upptas därefter med automatik igen så fort det finns lön som räcker till bruttolöneavdraget.

Ändring och uppsägning

Ändring av löneväxlingsbelopp eller avslut av löneväxling kan göras efter en varseltid på två månader.

Om förutsättningarna för löneväxlingserbjudandet förändras på grund av ändringar i lag eller centralt kollektivavtal har den anställda och kommunen en ömsesidig rätt att säga upp löneväxlingen med omedelbar verkan.

Påverkan på lagstadgade och kollektivavtalade förmåner

Löneväxlingen kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, socialförsäkringsförmåner och ersättningar från avtalsförsäkringarna eftersom dessa ersättningar baseras på faktiskt utbetald lön respektive sjukpenninggrundande inkomst. Löneväxling lämpar sig därför i första hand för den som efter växlingen har en årslön över 8,07 inkomstbasbelopp (cirka 440 600 kronor år 2012).

Pension till verksamhetschefer eller motsvarande

I syfte att stärka kommunens möjlighet att rekrytera och behålla högre chefer i konkurrens med andra arbetsgivare, erbjuder kommunen i enlighet med bestämmelserna i KAP-KL, möjlighet till alternativ pensionslösning.

Alternativ KAP-KL

Allmänt

Alternativ KAP-KL innebär att den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL byts mot en premiebestämd ålderspension. Övriga pensionsförmåner inom KAP-KL behålls oförändrade eller följer kommunens pensionspolicy.

Jämfört med den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen, innebär alternativ KAP-KL större flexibilitet och möjlighet till individuell anpassning.

Kostnadsneutralitet

Alternativ KAP-KL är kostnadsneutral för kommunen. Pensionsförmånen tryggas genom försäkring. Premien motsvarar den som kommunen skulle ha betalat för den kollektiva försäkringen av förmånsbestämd ålderspension.

Anställda som omfattas

Erbjudandet om alternativ KAP-KL omfattar alla nuvarande och tillkommande verksamhetschefer eller motsvarande.

En anställd som omfattas av erbjudandet beslutar själv om han eller hon ska acceptera alternativ KAP-KL eller fortsätta att omfattas av den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL.

Eget val

Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

Den anställda väljer sedan själv om premien ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska innehålla återbetalningsskydd eller inte. Återbetalningsskydd innebär att det samlade pensionskapitalet betalas ut till de insatta förmånstagarna som en månadsvis pension om den anställda avlider.

Utbetalning

Pensionen betalas ut efter överenskommelse med försäkringsbolaget, tidigast från 55 års ålder. Pensionen kan tas ut under en begränsad tid eller i vissa fall livsvarigt. Kortaste utbetalningstid är vanligen fem år.

Premieinbetalning

Premien för alternativ KAP-KL betalas löpande till försäkringen.

Övrigt

En anställd som valt att omfattas av alternativ KAP-KL kan inte återgå till ordinarie KAP-KL så länge anställningen i kommunen består.

Oförändrad pensionsgrundande lön för verksamhetschefer

Äldre verksamhetschefer har möjlighet att minska sin arbetstid med oförändrad pensionsgrundande lön enligt de riktlinjer som beskrivs under avsnittet Pension till anställda, med nedanstående förtydligande. Arbetstidsminskningen från heltid till deltid ska inte påverka verksamhetschefens tjänstepension enligt KAP-KL eller alternativ KAP-KL, eftersom pensionsgrundande lön även fortsättningsvis ska vara lönen före arbetstidsminskningen.

Om verksamheten kräver det, kan verksamhetschefen behöva få en ny deltidsanställning med nya arbetsuppgifter och ny lön.

Pension till förtroendevalda

Förtroendevalda på heltid och deltid

Kommunen har antagit Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) att gälla från och med 2003-01-01. Pensionsbestämmelserna omfattar förtroendevalda på heltid och deltid om minst 40 procent.

Förvärvsinkomster upp till två prisbasbelopp per år undantas från samordning.

Samordning med allmän pension ska i förekommande fall ske enligt SKLs rekommendationer i Förbundsstyrelsens beslut nr 12, dnr 2006/0804.

I övrigt ska pension och avgångsersättning beräknas och betalas ut enligt PBFs regler.

Fritidspolitiker

Fritidspolitiker i kommunen erhåller skälig ersättning för förlorad tjänstepension. Ersättningen utgörs av en årlig avgift på 4,5 procent av den sammanlagda ersättningen för förlorad arbetsinkomst som betalats ut under året. Avgiften betalas till en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB.

Anmälan om förlorad tjänstepension

Kommunens personalenhet skall årligen lämna ut en blankett till fritidspolitiker där anmälan om förlorad tjänstepension sker. Anmälan lämnas in senast under januari månad, året efter det år förlusten hänförs till. Den förtroendevalde ska kunna visa att förtroendeuppdraget medfört minskad tjänstepension. Storleken på förlusten behöver dock inte styrkas.

Aktiv egen näringsverksamhet

Fritidspolitiker som bedriver aktiv egen näringsverksamhet, får istället för ovanstående schabloniserade kompensation, ersättning med verifierat belopp i den mån beloppet kan styrkas på ett för kommunen godtagbart sätt. Ansökan sker vid pensioneringen, dock senast inom två år från pensionstillfället.

Ersättning för uppdragstid före 2002-07-01

Fritidspolitiker som på ett för kommunen godtagbart sätt kan styrka att han eller hon har förlorat tjänstepensionsförmåner under uppdragstid före 2002-07-01, har rätt till ersättning med verifierat belopp. Ansökan sker vid pensioneringen, dock senast inom två år från pensionstillfället.

Tryggande av kommunens pensionsåtagande

Grästorps kommun tryggar sina pensionsåtaganden på följande sätt:

Avgiftsbestämd ålderspension	Tryggas sedan 1998 genom försäkring. Löpande inbetalning av premie till det försäkringsbolag och den försäkring den anställde valt.
Förmånsbestämd ålderspension	Tryggas genom försäkring. Löpande inbetalning av premie.
Pension till efterlevande	Tryggas genom försäkring. Löpande inbetalning av premie.
Särskild avtalspension	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension.
Intjänad pension före 1998	Tryggas genom beskattningsrätten. Redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. Kommunen har tecknat ramavtal om möjlighet till partiell inlösen av pensionsåtagandet. Vid partiell inlösen tryggas den valda delen av pensionsåtagandet genom försäkring och betalas med engångspremie.
Alternativ KAP-KL för verksamhetschefer eller motsvarande	Tryggas genom försäkring. Löpande inbetalning av premie.
PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda)	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension.
Pensionsersättning för fritidspolitiker	Tryggas genom försäkring. Löpande inbetalning av premie.

Pensionsinformation till anställda

Enligt ”Riktlinjer för arbetsgivarens informationsansvar” är arbetsgivaren ansvarig för att anställda informeras om pensionsförmåner som tjänats in i anställningen.

Anställda och förtroendevalda i kommunen kan vända sig till personalchefen med pensionsfrågor.

I övrigt erbjuder kommunen information enligt nedan. De muntliga informationsinsatserna genomförs antingen i egen regi eller med hjälp av extern kompetens.

Samtliga anställda

Kommunen genomför vartannat år muntlig och gruppvis pensionsinformation riktad till samtliga anställda i kommunen. Syftet med informationen är att översiktligt informera om KAP-KL och det individuella valet, samt öka medvetenheten om individens ansvar för den framtida pensionen.

Under anställningen

Kommunens anställda får via kommunens pensionsadministratör varje år information om intjänade pensionsförmåner i anställningen. Pensionsinformationen är skriftlig och lämnas i form av en pensionsprognos.

Information om den avgiftsbestämda ålderspensionens storlek fås från det försäkringsbolag den anställde valt.

Äldre anställda

Kommunen genomför vartannat år muntlig och gruppvis pensionsinformation riktad till anställda som fyllt 60 år. Syftet är att informera om den kommande pensionen, bland annat olika möjligheter för uttag.

Information om löneväxling och alternativ KAP-KL

Kommunen ska tillhandahålla muntlig eller skriftlig information om löneväxling, samt alternativ KAP-KL till dem som omfattas av erbjudandet.

Pensionsavgång

Anställda som planerar att avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan om detta till närmaste chef senast tre månader före pensionsavgången. I god tid innan avgången informeras den anställde skriftligen via kommunens pensionsadministratör om pensionsbeloppets storlek.

För begäran om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, samt information om pensionsförmånens storlek, ska den anställde vända sig till valt försäkringsbolag.

Anställning efter 67 år

En anställd har rätt att kvarstå i anställning till och med utgången av den månad han eller hon fyller 67 år. Tillsvidareanställning efter 67 år är ingen rättighet och beviljas inte i Grästorps kommun.

Arbetsgivaren ska ge den anställde skriftligt besked om att anställningen kommer att upphöra, senast en månad före 67-årsdagen.